

ELOFLZETÉS

HELYEKEN:

Egyes évre . . . 25— korona.
Fél évre . . . 14— korona.
Negyed évre . . . 7— korona.
Egy hétre . . . 2.40 korona.

VEDEKEN:

Egyes évre . . . 25— korona.
Fél évre . . . 14— korona.
Negyed évre . . . 7— korona.
Egy hétre . . . 2.40 korona.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG.

Aradi és csanádi egyesülé-
vasutak palotájában
TELEFON-SZÁM: 172.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1916.

Főszerkesztő
Stauber József.

Hétfő, szeptember 4.

Tüzérségünk visszaüzte a román felderítő osztagokat.

(Visszavetettük a Wojusán az olasz osztagokat.)

Budapest, szeptember 3. (Hivatalos.) A főhadiszállás jelenti:

Keleti harctér:

Románia elleni harc vonal:

Az ellenség tüzérsége tegnap Nagyszebenre tüzelt. A Gergely vidéken a románok támogatva igyekeznek állásaink felé előjutni. Tüzérségünk az ellenség felderítő osztagait visszavetette. Egyébként a helyzet változatlan, nincs nevezetesebb esemény.

Károly főherceg lovassági tábornok hadseregének arcvonala:

Dundul-Moldovától délnyugatra és a Moldovától nyugatra csapataink több orosz támadást vertek vissza. A Bafailowtól délnyugatra fekvő Poska hegyet az oroszok elkeseredett harc után elfoglalták. Brzsanjótól délkeletre tegnap több orosz támadás hiúsult m. g. az ellenség mi megújította támadásait.

Lipót bajor herceg vezértábornagy hadsereg harc vonala:

Zborovtól északra a Bóhm-Ermóli tábornok hadseregéhez tartozó német csapatok egy orosz támadás visszaverése alkalmával az ellenséget saját árkaikban tudták üldözni.

Olasz harctér:

A tenger melléki harc vonalon a tüzérségi harcok mérsékelt erősséggel tovább folynak. A Ploek-n-szakaszon tegnap a csapataink által visszavert támadás után egyelőre esend állott be, azután újra feléledt a tüzérség tevékenysége. A Fleins völgyi déli harc vonalon az ellenség támadásai a Col Ta Rondo ellen és a Caroi hasadéknál megúsultak.

Délkeleti harctér:

Volaratól (Valona) keletre olasz csapatok újra átvonultak a Wojusán. Már tegnap este legnagyobb részt újra visszavetettük őket. Höfer, altábornagy, a vezérkari főnök helyettese. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Német és bolgár csapatok behatoltak Dobrudzsába.

(Csapataink érintkezésbe jutottak a román határ területen az ellenséggel.)

Berlin, szeptember 3. (Hivatalos.) A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati harctér:

A Somme vidékén a tüzérségi harc legnagyobb hevessége fokozódott. Maurepas és Flaury között tegnap este erős francia támadások összeomlottak. A Maas déli jobbra a thiaumont-vaux-souvillei országút mindkét oldalán követték az ellenség támadásai, amelyeket visszavertünk.

Keleti harctér:

Lipót bajor herceg vezértábornagy arcvonala:

Zborovtól északra jelentékeny orosz erők újból támadtak. Az Eben tábornok parancsnoksága alatt álló vitéz csapatok részben szuronyharokban, teljesen visszaverték őket.

Károly főherceg lovassági tábornok arcvonala:

Brzsanjótól keletre és délkeletre egyes helyeken korlátozott harcok fejlődtek. Az ellenség támadásait visszavertük, némely ponton még folyik a harc. A Kárpátokban az oroszok vállalkozásai tegnap főképp a Magura és az attól délkeletre húzódó magaslati állás ellen irányultak. Ezek semmi eredménnyel sem jártak. A Poska-magaslat azonban (Zielonától délre) többszöri hiábavaló roham után az ellenség kezén maradt.

A Bistrix mindkét oldalán, a román határterületen, német és osztrák-magyar előcsapatok ellenséges előcsapatokkal érintkezésbe jutottak.

Balkán harctér:

A Duna és a Fekete tenger között német és bolgár előcsapatok átlépték a Dobrudzsai határt, a román határőrséget vesztesései mellett visszavetették. A magyar arcvonalon nem volt különösebb jelentőségű esemény. — Ludendorff, első főtábornok. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Ideiglenesen mond le a görög király.

Társfati tudósítás.

Berlin. A Lokalanzeiger írja: Luganóból jelentik: A turini Stampa szerint Konstantin görög király lemondását befejezett és elkerülhetetlen ténynek tartják. A trónváltás közvetlen küszöbön áll, mert a királyt meg tudták győzni ezen lépés szükségességéről. A lemondás állítólag nem lesz végleges, hanem a király egészségi okokból ideiglenesen leleszi az uralkodás terhét, de a váltság elintézése után a király ismét a trónra ül.

Rómában Venizelos megtartta tárgyalókat keletti Osztrákország elnökével, hogy belkáni terveit keresztül viessi és nem lesz tekintettel Venizelos kijelentésére.

Luganó. Az athéni távirati ügynökség jelenti, hogy az entente negyvenkét hajója a Pireus előtt várakozik. Három hajó befutott a kikötőbe és meg szálló osztagot szállítottak a partra. A csapatok három ott horgonyzó német hajót sár alá vettek és kifoszták rájuk az entente lobogóit. Más hajók elfoglalták a görög arzenál drótnélküli távirókészülékét. Az entente követői ma felkeresték Zaimis miniszterrel őket, akivel tanácskoztak, azután a francia követségen gyülekeztek és hosszas tanácskozás után elhatározták, hogy egy közös jegyzéket fogalmaznak, amelyet ma este, vagy holnap reggel nyújtanak át a miniszterelnöknek. A kamara feloszlását és az új választások megtartását elhalasztották.

Athén. A király állapotában nem történt javulás. Ma is léhas.

„Krisztusfejű Judás.”

Luganó. A sveicel összes lapok egy román udvari tisztviselőtől, aki német származású a Bukarestet a korona tanács után hagyta el, arról értesülnek, hogy Bratianu miniszterelnök a királyt befejezett tények elé állította. Románia a koronatanács idején már az orosz katonaság kezében volt. A király vasárnap szívgyengeségben szenvedett és orvosa a koronatanács elhalasztását követelte, azonban Bratianu és Poklevski orosz követ a döntést sürgették és a miniszterelnök kijelentette, hogy a halasztás már lehetetlen, mert a hadifüzet már Bécsben van. Majorescu és Marghiloman ekkor felkeresték a miniszterelnököt és szintén halasztást kértek. Ez azonban rámutatott arra, hogy az oroszok néhány nap múlva Bukarestben lesznek, tehát Románia nincs többé abban a helyzetben, hogy semlegeségét tenterítsa. Ekkor a két államférfi kihallgatást kért a királytól és feltárták előtte a helyzetet. Állítanak szerint a király egész

testében megráskódott és kijelentette, hogy uador fogja el a történetek miatt és mélyen lesújtott uralkodó árulásnak nevezte Bratianu eljárást.

— Ez az ember Judás, a kinek Krisztus feje van — mondotta a tőle távozó konzervatív párti államtér-
tiaknak.

Pop C. István manifesztuma.

(Az aradi szentszék rendkívüli ülése.)

Aradi közlöny, szeptember 4.

A képviselőház szeptember 5-iki ülésének érdekességét növelni fogja az a nyilatkozat, amelyet Pop C. István, a világi járás országgyűlési képviselője olvas fel a magyarországi románok nevében.

A román nemzetiségi párt országos bizottsága, az úgynevezett Komité megbízásából Pop C. dr. hosszú manifesztumot fog a parlament elé térni. A komité vezetősége ugyanis árintkezésbe lépett a komiténak katonai szolgálót nem teljesítő tagjaival és azok felbatalmazása alapján megbizta Pop C. dr.-t a nyilatkozat megszerkesztésével, aki a manifesztumot ma délután vitte fel Budapestre, ahol bemutatja a nemzetiségi párt elnökségének. A nyilatkozat úgynevezett hűség manifesztum. A román nemzetiségi párt a magyarországi románok nevében ki fogja jelenteni, hogy elítéli Romániának Magyarország ellen való alattomos támadását. Kinyilatkoztatja, hogy a magyarországi románok már a több mint két éves háború ideje alatt is számos bizonyítékát szolgáltaták a haza és a király iránti hűségüknek és ezt a hűséget az új ellenséggel szemben is meg fogják őrizni.

Ezt a nyilatkozatot nem azért teszi a nért, mintha azt hinné, hogy a hűségbe vetett hit Magyarországon megrendült volna, azonban ellenségeink közt lehetnek olyanok, akik arra számítnak, hogy a magyarországi románok eltérőnek az eddigi tradíciótól. Ezért a párt szükségesnek tartja hangsúlyozni törhetetlen hűségét a haza iránt, nehogy ellenségeink hamis illúziókban ringatózzanak.

A manifesztum azzal végződik, hogy a magyarországi románok életüket és vagyonukat hajlandók feláldozni a hazáért és az uralkodóért.

Az aradi román szentszék, amelynek kerülete hét vármegyére terjed ki, néhány nap múlva Aradon rendkívüli gyűlést fog tartani és olyan határozatokat hoz, amellyel megbélyegzi Románia alattomos támadását és abszolút hűségét nyilatkoztatja ki a magyar haza és király iránt.

A nagygyűlésen, amelyen Pap I. János görög keleti román püspök fog elnökölni, igen érdekes felszólalások várhatók.

Wilson a békéről. Hágából jelentik: Wilson elnök tegnap tartotta meg programbeszédét, melyben kijelentette, hogy elfogadja a demokrata párt jelöltségét. Kifejtette, hogy az Egyesült Államok régi hagyományaihoz képest semleges marad az európai háborúban, sajnos azonban, hogy a tengerek nem voltak eléggé szűlesek és így az események megfertőzték Amerika politikai viszonyait. Az elnök elítélte az amerikai németek illojális magatartását. A békéről nyilatkozva azt hangsúlyozta, hogy annak igazságosnak és állandó jellegűnek kell lennie. Az Uniónak tekintélyét latba vetve teljes mértékkel hozzá kell járulnia egy becsületes béke létrehozásához. Egyetlen nemzetet sem szabad arra kényszeríteni, hogy valamelyik párthoz csatlakozzék, de a jövőben semmiféle nemzet sem maradhat tovább semleges. A világbéke szándékolt megzavarása ellen a világ összes nemzetének egyesülnie kell, annak együttes biztosítására. Ha a jövőben bármelyik állam olyasvalamit kezdeményezne, ami a világ békéjét megzavarás, akkor azt nem a

fegyverekkel kell eldönteni, hanem a konfliktusok az egész világ törvénytörése elé tartoznak, mielőtt azok elintézéséhez hozzáfognának és azt végrehajtanák.

H I R E K.

Tisza István megnyugtató kijelentése védelmi vonalunkról.

Távirati tudósítás.

Budapest. Ma este a munkapártban megkérdezték a miniszterelnököt, hogy mi igaz Széchenyi Aladár grótnak a főrendiház legutóbbi ülésén tett ama kijelentéséből, hogy legujabb védelmi vonalunk már nem a Msros, hanem a Tisza lesz?

A miniszterelnök azt válaszolta, hogy a hir egyáltalán nem fedi a tényeket.

— Miért nem cáfolta meg mindjárt a főrendiházban? — kérdezték.

Tisza erre azt felelte, mert egy pillanatig sem hitte, hogy Széchenyi komolyan hiszi, amit mondott.

LEGUJABB.

Éjjel 4 órakor érkezett jelentés.

London légi bombázása.

Berlin, szeptember 3. (Hivatalos.) Szeptember harmadikára virradó éjjel több tengerészeti léghajójunk London várost, Yarmouth és Harwich megerősített helyeket, valamint katonai jelentőségű gyárat délkéleti grótságokban és a Humber mentén bőségesen bombázták. A támadások jó hatása mindenütt nagy tüzekből és robbanásokból észlelhető volt. A tengerészeti léghajók, erős lövetésük dacára, sértetlenül mind visszatértek. Egyidejűleg a hadsereg léghajói támadást intéztek Dél-Anglia ellen. **A flottaparancsnokság.**

A román vezérkar jelentése.

Sajtószállítás, szeptember 3. A román vezérkar jelenti szeptember elsejéről: Eszszaki és északnyugati fronton csapataink minden irányban jolytatták előnyomulásukat. Megszállottuk Kézdivásárhelyet és Razanicát (a térképen nem található) Nagydisznódot. Nagyszebentől délre hat tiszte és 1137 közlegényt elfogtunk. Petrozsényban vasuti anyagot és élelmszert zsákmányoltunk. A déli fronton az orosz és a többi szövetséges csapatok elérték a koncentrációs helyeket. Ellenséges repülőgép bombákat vetett menetelő egészségügyi oszlopunkra, amikor Piatrát elhagyta.

Szaloniki. A nemzeti védelmi bizottság elrendelte az 1915. évi korosztályhoz tartozó macedóniak nyomban való behívását A 19-45 év közötti összes polgárok elutazását megtiltották.

— A vonat késések tudomásra hozatala. Arad egész közönségének kérését tolmácsoljuk a következőkben: Minthogy a hadihelyzet a vonatok közlekedésében változásokat tesz szükségessé, a rendelkezésre álló vonatokat az utazóközönség igen nagy száma veszi igénybe. Tehát a város lakosságának, épen az üzletével, hivatalával járó elfoglaltsága miatt igen kevés idővel rendelkező kontingense az, amely utazik és legkevésbé érre a pályaudvaron órákon át várakozni. Már pedig az induló vonatok menetrendje ma olyan, hogy sokszor 4-5 órai késés történik és ezt időt az utasnak a váróterembe kell eltöltenie. Ezért igen méltányos és praktikus lenne, ha az állomásfőnökség a jelentékenyebb, például a félóránál nagyobb késést a telefon-központtal közölné és ott telefonon érdeklődő közönség tudomást szerezhetne róla. A vasut és a posta vezetősége eddig is elismerésre méltó előzékenységet tanúsítottak az aradi polgársággal szemben és ezért reméljük, hogy ezt a kérést is megfontolás tárgyává teszik.

— **Adományok a menekülteknek.** Az erdélyi menekültek segélyezésére Aradváros főispáni hivatalába befolytak a következő adományok: Vörös kereszt adománya 1655 korona. Hozzájárultak: Moskovits Mórné 10, Ol-táregyesületi tagok 10, Ortutay Antalné 3, Haász Erzsébet 50, Takósi Sándorné 100, özv. Vásárhelyi Lászlóné 20, Damaszkin Ilona 10, Lévai Adolfné 20, Dömötör Bertalan 20, Kosakné és Schwartz 20, Kánya Gézané 50, Paouráru I. Brutusz 33. gy. s. főhadnagy a „Hinterland“-ból való távozásának őszinte öröme 50. Andrányi Károly és fiai cég 1000. Boksch Aurél 20, Róth Zsiga 50, Szeles Józsefné 20, Hertz Andor dr. 20, Krammer Alajosné 20. Lebozky Agoston 10, 9 darab vadruca elárverezéséből 22, Kolossa Viktor 100, Wolf Bandi, Bözsi, Gyuszi zsebpénzükből 10 korona. Adakoztak továbbá Matzky Károly 300, N. N. 6, Salacz Dezsőné 10, Kara Győzőné 10, Hermann Károly dr. 20, S. A. 2. Havas Mórné 5, Bokor Alajos 10, Ifj. Vas Gusztyáv 20, Acev. műhelyszemélyzete 45, Aradi és Csanádi Egyesült Vasutak „Szárnyaskerek“ dalköre 20, Macsinik László 20, Krisztyóri Sándor 50, Molnár Oszkár a Kaufmann Jakab ravatalára szánt koszorúmegváltása címén 20, N. N. 4, Jánossy Győző 20, Varga Imre 10, Berta Béláné Ujarad 50, Schartner Sándor 40, Csatlós Ignác 20, Winter János 10, N. N. 8, Bersegy Béla 10, Embey Iván 30, Lenkovitz Nándor és neje 50, N. N. 2, Steiner Jakab 50, Steiner László 20 korona.

— **A Dunakonferencia résztvevői.** Budapestről táviratozza tudósítónk. A Dunakonferencia több mint kétszáz tagja ma este a Ferenc József hajón Budapestre érkezett, ahol a főváros ünnepélyesen fogadta őket.

— **Temetés.** Ma délután temették nagy részvét mellett Kaufmann Jakab gyoroki kereskedőt, az aradi izraelita sirkert halottas házából.

A szerkesztésért felel:

Erdnyánszky Endre távollétében:
Stauber József.